

EXAMEN CALCUL DIFERENTIAL SI INTEGRAL

SERIA 13

OFICIU: **1 punct**

SUBIECTUL 1. (2 puncte)

Sa se studieze natura seriei $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{a^n (n!)^3}{(1+1^3)(1+2^3)\dots(1+n^3)}$, unde $a > 0$.

SUBIECTUL 2. (2 puncte)

Sa se determine punctele de extrem local ale functiei $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = xye^{x+y} \forall (x, y) \in \mathbb{R}^2$.

SUBIECTUL 3. (2 puncte)

Sa se studieze convergenta simpla si uniforma a sirului de functii $f_n : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \frac{nx}{1+n^4x^2} \forall x \in (0, +\infty), \forall n \in \mathbb{N}$.

SUBIECTUL 4. (3 puncte)

a) Sa se calculeze $\iint_D x dx dy$, unde $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid y - x \leq 2, x^2 \leq y\}$.

b) Fie $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ un sir marginit de numere reale strict pozitive astfel ca $x_{n+1}^{2^{n+1}} \sqrt{2} \geq x_n \forall n \in \mathbb{N}$. Sa se demonstreze ca sirul $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ este convergent.

Examen cbi

Subiectul I

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{a^n (n!)^3}{(1+1^3)(1+2^3)\dots(1+n^3)} \quad a > 0$$

$$x_n = \frac{a^n (n!)^3}{(1+1^3)(1+2^3)\dots(1+n^3)} \quad x_n > 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}^* \quad a > 0$$

Cum seria are term. poz., încercăm să aplicăm Criteriul raportului:

$$\begin{aligned} \ell &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_{n+1}}{x_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a^{n+1} ((n+1)!)^3}{(1+1^3)(1+2^3)\dots(1+n^3)(1+(n+1)^3)} \cdot \frac{(1+1^3)(1+2^3)\dots(1+n^3)}{a^n (n!)^3} = \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a \cdot a^n \cdot (n!)^3 \cdot (n+1)^3}{a^n \cdot (n!)^3 \cdot (1+(n+1)^3)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a (n^3 + 3n^2 + 3n + 1)}{n^3 + 3n^2 + 3n + 1} = \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{an^3 + 3an^2 + 3an + a}{n^3 + 3n^2 + 3n + 1} = a \in \overline{\mathbb{R}} \quad \forall a > 0 \\ &\Rightarrow \text{se poate aplica criteriul} \end{aligned}$$

Cum $\ell = a \in \overline{\mathbb{R}}$, seria are două termeni poz., aplicăm criteriul raportului făcând discuție după a , unde $a > 0$

- Dacă $a \in (0, 1) \Rightarrow \ell < 1 \Rightarrow$ serie convergentă
- Dacă $a \in (1, \infty) \Rightarrow \ell > 1 \Rightarrow$ serie divergentă
- Dacă $a = 1$ nu ne putem pronunța și seria devine:

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n!)^3}{(1+1^3)(1+2^3)\dots(1+n^3)}$$

$$y_n = \frac{(n!)^3}{(1+1^3)(1+2^3)\dots(1+n^3)} \quad y_n > 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}^*$$

Cum seria are term. poz., încercăm să aplicăm Criteriul Raabe-Duhamel:

$$\begin{aligned} \ell &= \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{y_n}{y_{n+1}} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{(n!)^3}{(1+1^3)(1+2^3)\dots(1+n^3)} \cdot \frac{(1+1^3)\dots(1+n^3)(1+(n+1)^3)}{((n+1)!)^3} - 1 \right) \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{n^3 + 3n^2 + 3n + 2}{n^3 + 3n^2 + 3n + 1} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \frac{(n^3 + 3n^2 + 3n + 2) - (n^3 + 3n^2 + 3n + 1)}{n^3 + 3n^2 + 3n + 1} \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{n^3 + 3n^2 + 3n + 1} = 0 \in \overline{\mathbb{R}} \Rightarrow \text{se poate aplica criteriul Raabe-Duhamel} \end{aligned}$$

și, cum $\ell < 1 \Rightarrow$ serie divergentă

Subiectul II

$$f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}, f(x, y) = xye^{x+y} \quad \forall (x, y) \in \mathbb{R}^2$$

- $D = \mathbb{R}^2$ mulțime deschisă
- f cont. pe $\mathbb{R}^2$ ca o compunere de f cont. pe $\mathbb{R}^2$

$$D_f = \{x \in D \mid f \text{ nu e cont. în } x\} = \emptyset$$

$$\begin{aligned} \frac{df}{dx}(x, y) &= (xye^{x+y})'_x = (xy)'_x \cdot e^{x+y} + (xy) \cdot (e^{x+y})'_x = ye^{x+y} + (xy) \cdot (e^{x+y})'_x \cdot e^{x+y} \\ &= ye^{x+y} + xye^{x+y} = ye^{x+y}(1+x) \quad \forall (x, y) \in \mathbb{R}^2 \\ \frac{df}{dy}(x, y) &= (xye^{x+y})'_y = (xy)'_y \cdot e^{x+y} + (xy) \cdot (e^{x+y})'_y = xe^{x+y} + (xy) \cdot (e^{x+y})'_y \cdot e^{x+y} \\ &= xe^{x+y} + xye^{x+y} = xe^{x+y}(1+y) \quad \forall (x, y) \in \mathbb{R}^2 \end{aligned}$$

$$\left. \begin{aligned} &\exists \frac{df}{dx}, \frac{df}{dy} \text{ pe } \mathbb{R}^2 \\ &\text{mult. continuă pe } \mathbb{R}^2 \text{ ca o comp. de } f \text{ cont. pe } \mathbb{R}^2 \\ &\mathbb{R}^2 \text{ m. deschisă} \end{aligned} \right\} \Rightarrow f \text{ diferențialabil pe } \mathbb{R}^2$$

$$D_1 = \{x \in D \mid f \text{ nu e diferențialabil în } x\} = \emptyset$$

$$\begin{cases} ye^{x+y}(1+x) = 0 & \Rightarrow y = 0 \text{ sau } x = -1 \\ xe^{x+y}(1+y) = 0 & \Rightarrow x = 0 \text{ sau } y = -1 \end{cases}$$

cum $e^{x+y} \neq 0 \quad \forall (x, y) \in \mathbb{R}^2$

$$\text{Pentru } y = 0 \Rightarrow x = 0$$

$$y = -1 \Rightarrow x = -1$$

$$x = 0 \Rightarrow y = 0$$

$$x = -1 \Rightarrow y = -1$$

$$C = \{x \in D \mid x \text{ punct critic al } f\} = \{(0, 0), (-1, -1)\}$$

$$\begin{aligned} \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x, y) &= (ye^{x+y}(1+x))'_x = (ye^{x+y})'_x \cdot (1+x) + (ye^{x+y}) \cdot (1+x)'_x = \\ &= y(x+y)'_x \cdot e^{x+y} (1+x) + ye^{x+y} = ye^{x+y}(1+x) + ye^{x+y} = \\ &= ye^{x+y}(x+2) \text{ cont. pe } \mathbb{R}^2 \text{ care e m. deschisă} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(x, y) &= (xe^{x+y}(1+y))'_x = [(1+y)x]'_x \cdot e^{x+y} + (e^{x+y})'_x \cdot (x(1+y)) = \\ &= (1+y)e^{x+y} + e^{x+y}(1+y) \cdot x = (1+y)e^{x+y}(x+1) \text{ cont. pe } \mathbb{R}^2 \\ &\text{care e m. deschisă} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(x, y) &= (ye^{x+y}(1+x))'_y = [(1+x)y]'_y \cdot e^{x+y} + (e^{x+y})'_y \cdot [y(1+x)] = \\ &= (1+x)e^{x+y} + e^{x+y}(1+x) \cdot y = (1+x)e^{x+y}(1+y) \text{ cont. pe } \mathbb{R}^2 \text{ care e} \\ &\text{m. deschisă} \end{aligned}$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(x,y) = \left(x e^{\frac{x+y}{2}} (1+y) \right)'_x = \left(x e^{\frac{x+y}{2}} \right)'_x (1+y) + x e^{\frac{x+y}{2}} (1+y)'_x =$$

$$= x e^{\frac{x+y}{2}} (1+y) + x e^{\frac{x+y}{2}} = x e^{\frac{x+y}{2}} (y+2) \text{ cont. pe } \mathbb{R}^2 \text{ care e m. deschisă}$$

deci f diferentiabilă de două ori pe $\mathbb{R}^2$

$$D_2 = \{x \in D \mid f \text{ nu e diferentiabilă de două ori în } x\} = \emptyset$$

$$\bullet D_3 = \{x \in D \mid \text{criteriul Sylvester nu promitează în } x\} = \{(-1, -1), (0, 0)\}$$

$$D_4 = \{x \in D \mid \text{criteriul Sylvester nu ne promitează în } x\} = \emptyset$$

$$H_f(-1, -1) = \begin{pmatrix} \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(-1, -1) & \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(-1, -1) \\ \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(-1, -1) & \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(-1, -1) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1/e^2 & 0 \\ 0 & -1/e^2 \end{pmatrix}$$

$$\left. \begin{array}{l} \Delta_1 = -1/e^2 < 0 \\ \Delta = 1/e^4 > 0 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{în } (-1, -1) \\ \Rightarrow \text{punct de maxim local} \end{array}$$

$$H_f(0, 0) = \begin{pmatrix} \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(0, 0) & \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(0, 0) \\ \frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}(0, 0) & \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(0, 0) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\left. \begin{array}{l} \Delta_1 = 0 \\ \Delta = -1 < 0 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{în } (0, 0) \\ \Rightarrow \text{nu e punct de extrem local} \end{array}$$

$$\bullet \text{ deci } E = \{(-1, -1)\}.$$

Subiectul III

$$f_n: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R} \quad f_n(x) = \frac{nx}{1+n^4 x^2} \quad \forall x \in (0, \infty) \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

Convergența simplă:

$$\text{Fie } x \in (0, \infty)$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{nx}{1+n^4 x^2} = 0 \quad \forall x \in (0, \infty)$$

$$A = \{x \in D \mid \exists \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) \in \mathbb{R}\} = (0, \infty)$$

$$f: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, \quad f(x) = 0 \quad \forall x \in (0, \infty)$$

$$\text{Cum } \exists \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) \in \mathbb{R} \quad \forall x \in (0, \infty) \Rightarrow f_n \xrightarrow{(0, \infty)} f$$

Convergența uniformă

$$\text{Fie } n \in \mathbb{N}^*$$

Cum f_n și f cont. pe $(0, \infty)$, aplicăm criteriul practic de convergență uniformă:

Calculăm sau evaluăm:

$$\sup_{x \in (0, \infty)} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in (0, \infty)} \left| \frac{nx}{1+n^4x^2} - 0 \right| = \sup_{x \in (0, \infty)} \frac{nx}{1+n^4x^2}$$

Știm că $a^2 + b^2 \geq 2\sqrt{a^2b^2}$ $\forall a, b \in \mathbb{R}$

Deci $1 + n^4x^2 \geq 2\sqrt{n^4x^2}$ $\forall x \in (0, \infty)$ și $n \in \mathbb{N}^*$

$$\frac{1}{1+n^4x^2} \leq \frac{1}{2n^2x} \quad \forall x \in (0, \infty) \quad n, m \in \mathbb{N}^* \quad | \cdot nx$$

$$\frac{nx}{1+n^4x^2} \leq \frac{nx}{2n^2x} \quad \forall x \in (0, \infty) \quad n, m \in \mathbb{N}^*$$

$$\frac{nx}{1+n^4x^2} \leq \frac{1}{2n}$$

$$\Rightarrow \sup_{x \in (0, \infty)} \frac{nx}{1+n^4x^2} \leq \frac{1}{2n}$$

$$\text{și cum } 0 \leq \sup_{x \in (0, \infty)} \frac{nx}{1+n^4x^2}$$

$$\Rightarrow 0 \leq \sup_{x \in (0, \infty)} \frac{nx}{1+n^4x^2} \leq \frac{1}{2n}$$

0

$\Rightarrow$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\sup_{x \in (0, \infty)} |f_n(x) - f(x)| \right) = 0$$

$$\Rightarrow f_n \xrightarrow{(0, \infty)} f$$

Subiectul IV

a) $\int_0^1 \int_0^1 x dx dy$ unde $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid y - x \leq 2, x^2 \leq y\}$

Rezolvăm sistemul $\begin{cases} y - x \leq 2 \\ x^2 \leq y \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} y - x \leq 2 \\ x^2 - y \leq 0 \end{cases} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow x^2 - x \leq 2 \Rightarrow x^2 - x - 2 \leq 0$$

$$x^2 - x - 2 = 0$$

$$(x+1)(x-2) = 0$$

$$x = -1$$

$$x = 2$$

$$\Rightarrow x \in [-1, 2]$$

$$\begin{cases} x \in [-1, 2] \end{cases}$$

$$g(x) \leq y \leq h(x) \quad g, h: [-1, 2] \rightarrow \mathbb{R} \quad f \text{ cont.}$$

$$\begin{cases} y - x \leq 2 \\ x^2 - y \leq 0 \end{cases} \Leftrightarrow$$

$$\begin{cases} y \leq 2+x \\ -y \leq -x^2 \end{cases} \Leftrightarrow$$

$$\begin{cases} y \leq 2+x \\ y \geq x^2 \end{cases} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow x^2 \leq y \leq 2+x$$

Deci $g: [-1, 2] \rightarrow \mathbb{R} \quad g(x) = x^2$

$h: [-1, 2] \rightarrow \mathbb{R} \quad h(x) = 2+x$

cont. pe $[-1, 2]$

(fctomutara)

$$D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x \in [-1, 2], g(x) \leq y \leq h(x)\}$$

D e multime simplu în raport cu axa Oy . $\Rightarrow$ Ord. de integrare este $dy dx$.

$$\iint_D x dx dy$$

$$\begin{aligned} \iint_D x dy dx &= \int_{-1}^2 \left(\int_{g(x)}^{h(x)} x dy \right) dx = \int_{-1}^2 \left(\int_{x^2}^{2+x} x dy \right) dx = \\ &= \int_{-1}^2 x \cdot y \Big|_{x^2}^{2+x} dx = \int_{-1}^2 x (2+x-x^2) dx = \int_{-1}^2 (-x^3 + x^2 + 2x) dx = \\ &= -\frac{x^4}{4} \Big|_{-1}^2 + \frac{x^3}{3} \Big|_{-1}^2 + x^2 \Big|_{-1}^2 = \left(-\frac{2^4}{4}\right) - \left(-\frac{(-1)^4}{4}\right) + \frac{2^3}{3} - \frac{(-1)^3}{3} + 2 - (-1) \\ &= -\frac{16}{4} + \frac{1}{4} + \frac{8}{3} + \frac{1}{3} + 2 - (-1) = -4 + \frac{1}{4} + \frac{9}{3} + 1 = -4 + 3 + 1 + \frac{1}{4} = \frac{1}{4} \end{aligned}$$

b) $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ nr. mergând de nr. reale > 0

$$x_{n+1} = \sqrt[n+1]{2} \geq x_n \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

$(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ convergent $\Leftrightarrow$ are limită în $\mathbb{R}$

Știm că un nr. monoton și mărginit e convergent (Weierstrass).

Trebuie să arătăm că nr-ul e monoton.

$$x_{n+1} - x_n = ?$$

$$x_{n+1} = \sqrt[n+1]{2} \geq x_n \quad \Rightarrow \quad -x_{n+1} \sqrt[n+1]{2} \leq -x_n \quad | + x_{n+1}$$

$$\Rightarrow x_{n+1} - x_{n+1} \sqrt[n+1]{2} \leq x_{n+1} - x_n$$

$$\Rightarrow (x_{n+1}) (1 - \sqrt[n+1]{2}) \leq x_{n+1} - x_n$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} 1 - \sqrt[n+1]{2} = \lim_{n \rightarrow \infty} 1 - 2^{\frac{1}{n+1}} = 1.$$

$$\text{Deci } 1 - \sqrt[n+1]{2} \leq 1 \quad | \cdot (x_{n+1})$$

$$(x_{n+1}) (1 - \sqrt[n+1]{2}) \leq x_{n+1}$$

$$\Rightarrow x_{n+1} - x_n \geq 1 \cdot \dots \quad \Rightarrow \quad x_{n+1} - x_n \geq 0 \quad \Rightarrow \quad \text{nr. monoton crescător}$$

Cum nr-ul e monoton și crescător $\Rightarrow$ e convergent (I.N.).